

90-ліття смерті

Михайла Коцюбинського

90-ліття смерті Михайла Коцюбинського

Хто це є Михайло Коцюбинський?

Михайло Коцюбинський є один з найкращих письменників який писав при кінці 19-го і на початку 20-го століття.

Михайла Коцюбинського назвали „поетом краси природи та краси людської душі”. Як новітний (модерний) письменник, зображував найцікавіші явища у природі, наче розумів їх мову, чого не розуміли інші люди.

Він сильно відчував красу природи, і вмів глибоко заглянути в людську душу і знайти в ній небуденну красу.

Важливіші дати

Він народився 17 вересня 1864 року у Вінниці, на Поділлі, і помер 25 квітня 1913 року у Києві. Він похований у Чернігові.

Життєпис

Дитячі роки перебував на Поділлі. В його родині діти багато читали і займалися музикою. Мати дуже любила народні пісні. Коли Михайло мав 9 років, він складав пісні на зразок народних, а в 12 написав повість з фінського життя.

Після шкільної науки в духовній семінарії у Шаргороді, він продовжував свої студії в Камянець-Подільському, де його викинули за активну участь у народному русі. Поліція слідкувала за ним до кінця його життя. У цей час юнак пише перше оповідання „Андрій Соловійко, або Вченіє є Світ, а Невченіє Тьма”.

Коли його батька звільнили з урядової праці, і його матір осліпла, він утримував родину своєю працею. Михайло став домашнім учителем коло Вінниці.

Михайло Коцюбинський як самоук

Хоч він склав іспит на народного учителя, він читав твори українських і європейських письменників.

Він читав твори українських письменників Тараса Шевченка і Марка Вовчка, російського письменника Достоевського, французьких письменників Еміл Зола, Віктор Гюго і дей Мавпасант.

Читаючи філософічні письма німецького письменника Лудвига Фюєрбаха і французького письменника Чарлза Фурієра, Михайло Коцюбинський став атеїстом (безбожником) і соціалістом.

Але українська література пробудила у ньому національну свідомість і охоту працювати для свого народу.

Участь у політичному житті

З цією охотою присвятити час для свого народу, він став членом Вінницької Думи (коли мав 24 роки), в якій брав участь два роки, а пізніше, на 28-му році життя, вступив у таємне “Братство Тараса”, і був членом того товариства 5 років.

Від 1892-1897 року він брав участь у державній комісії студіюючи філоксеру (комаха-шкідник який руйнує виноград) у Басарабії і на Крими. (Сьогодні більша частина Басарабії є Молдова, а мала частина Басарабії влучилася до України.)

З причини важкої недуги ревматизму Михайло Коцюбинський покинув державну службу й одержав місце при статистичному відділі в Чернігові. Тут проживав він по кінець життя, беручи участь у громадських справах

Де їхав Михайло Коцюбинський щоби виздоровитись?

Для підкріплення здоров'я від недуги ревматизму, виїздив на острів Капрі (в Італії) та в гуцульські гори до Криворівні в Карпатах.

В 1905 році він відвідав Німеччину, Австрію, Італію, Швейцарію, і південну Францію, а в 1910 році Грецію.

Коли появляються його твори?

Від 1890 року почали з'являтися друком його твори.

Зустрічі з письменниками

Він відвідував Галичину в 1890 році та познайомився з українськими письменниками, між ними Франком і Гнатюком.

На фотографії письменників яка була викликана у Полтаві в 1903 році на відкритті пам'ятника Івана Котляревського, сидять Коцюбинський, В. Стефаник, О. Пчілка, Л. Українка, М. Старицький, В. Самійленко, і Г Хоткевич.

У січні 1896 року, Михайло одружився з Вірою Устимівною Дейшею, яку зустрів гостюючи в Бориса Грінченка в Чернігові. Вони оселилися в одноповерховому дерев'яному будинку в Чернігові, що скоро став відомим українським культурним центром. Тут сходилися Борис Грінченко і Володимир Самійленко, Микола Вороний і Микола Лисенко. Тут лунали перші вірші Павла Тичини. У Коцюбинських гостював славний шведський перекладач Альфред Єнсен.

Тяжка праця

Обтяжений працею і активною участю у громадському житті, Михайло Коцюбинський хорував на серце. Не зважаючи на всі ці обставини, він пробував якнайбільше писати, але йому не доставчав час.

Аж у 1911 році він одержав пенсію від української літературної спілки, і не мусів більше працювати. Але вже було запізно – він був дуже ослаблений і помер два роки пізніше на 49-ому році життя.

Яка є тематика його творів?

В перших оповіданнях, Михайло Коцюбинський подає малюнки тодішнього життя, разом із темами з басарабського і кримського життя.

У пізніших творах він розвинув психологічні новелі. Він писав про соціальні несправедливості, про бідне життя селян, про людську темноту і апатію, та поруч із тим гарну людську душу.

Він мав модерний мистецький напрямок.

Він сильно відчував красу природи, і вмів глибоко заглянути в людську душу і знайти в ній небуденну красу. Це є прикладом імпресіонізму – враження природи в душі письменника.

Оповідання Коцюбинського „Цвіт яблуні” і ліричний монолог „Intermezzo” високо оцінила критика.

Найбільший твір Коцюбинського це незакінчена повість „Fata Morgana”, в якому описує образ соціальних відносин в українському селі напередодні і в часі першої революції в Росії 1905 року. Першу частину повісти написав Коцюбинський у 1904 році, другу в 1910 році. Почав ще третю, але не закінчив.

Його найважливіший твір „Тіні забутих предків”, написаний 1913 року, є один із найцінніших повістей в українському письменстві. Він описав красу гірської природи (гір, потоків, Черемошу, полонин), й поезію гуцульської душі. Постала ця

повість під враженням краси гуцульських гір, які бачив Коцюбинський у час свого перебування в Криворівні.

У повісті „Тіні забутих предків”, спираючись на народні вірування, Михайло Коцюбинський створив окремий фантастичний світ з мавками, „чугайстром”, „мольфаром”, „щезником”. Ця повість - це поема гуцульського життя.

Діточі оповідання

Він написав для дітей віршовані твори і кілька казок в яких виховував любов до чесної праці. Письменник вважав, що дитяча книжка має бути "підручником життя", з яким можна пізнати дійсність.

Видання

Підчас його життя були опубліковані 24 книжки його творів.

Три томи його творів були перекладані на російську мову в 1911–1914 роках. Багато його творів були переложені на різні європейські мови ще за його життя.

Коли ще Советський Союз існував, вийшли декілька кін на базі його творів, між ними кіно „Тіні забутих предків” в 1967 році.

Твори Михайла Коцюбинського були видані в роках 1973-75 в Києві в сімох томах, і включають його листування, яке він вів з родиною та цілим рядом визначних українців (які жили на Україні і поза її границями), а також з декількома визначними людьми інших народів. Листи Коцюбинського разом начисляють понад 1,150 сторінок.

Листування з американською газетою

Американський щоденник „Свобода” звернувся до Михайла Коцюбинського з нагоди 10-літнього ювілею заснування своєї газети.

Коцюбинський писав до Панаса Мирного, бо газета хотіла " ...видати ювілейне число, значно побільшене, в яким бажають додати статті, поезії, золоті гадки і т. ін. різних наших людей (не лиш письменників) з їх портретами і автографами. Вони бажають, щоб у їх святі взяли участь і галичани, і буковинці, і українці для задокументування національної єдності та для більшої моральної піддержки заморських наших переселенців".

Коцюбинський як патріот радів у культурному осягненні української еміграції, і переписувався з редакцією „Свободи” через цілий рік.

Коцюбинський

(Ці питання, які тут нижче подані, були приготовлені лише допомогти Вам підробити цьогорічні річниці.)

1. Хто є Михайло Коцюбинський?
2. Коли він народився?
3. Коли він помер?
4. Чого його викинули з школи?
5. Назви його перше оповідання.
6. Коли йому було 24 роки, Михайло став членом _____.
7. Пізніше він вступив до якого товариства?
8. Чому Михайло покинув державну службу?
9. Про що писав Коцюбинський у своїх перших оповіданнях?
10. Про що писав у пізніших творах?
11. Про що він описує у повісті “Fata Morgana”?
12. Про що він описує у творі „Тіні незабутих предків”?
13. Який світ він створив у цій повісті?
14. З якою американською газетою він переписувався і чому?
15. Михайла Коцюбинського назвали “поетом .....”
16. Назви двоє інших письменників яких він знав.